

1. B şıkında yer alan “sadece bugünün insanına aittir” ifadesi, metindeki “gelecek nesillerin de ortak malıdır” cümlesiyle çelişir.

Cevap: B

2. Metinde kutsal kitapların “doğruyu yanlıştan ayırmak”, “zarar vermektan sakındırmak” gibi eğitici özelliklerinden söz edilmektedir. Bu, kutsal kitapların toplumu eğitici yönünü gösterir.

Cevap: A

3. **Adalet:** “Adaleti gözetmek” ifadesiyle geçiyor → Var
Sorumluluk: Bireyin hem kendine hem topluma karşı görevlerinden söz ediliyor → Var
Yardımlaşma: Metinde yardımlaşmadan söz edilmiyor → Yok
Dürüstlük: “Dürüst davranmalıdır” ifadesiyle doğrudan geçiyor → Var

Cevap: C

4. Hadiste hem ömür (zaman) hem bedenın kullanımı, hem ilim hem de malın kazanılıp harcanması vurgulanmaktadır.
I. zaman bilinci → evet
II. ilmi kullanma → evet
III. malı kazanma-harcama → evet

Cevap: D

5. Hadiste gençliğin ve bilginin nasıl kullanıldığı sorulacağı vurgulanmıştır. Bu da bireyin hem gençliğini hem de bilgisini sorumluluk bilinciyle değerlendirmesi gerektiğini gösterir.
C seçeneğinde hem gençlik hem ahlaki sorumluluk ön plandadır.

Cevap: C

6. Şemada müminin insanlara fayda sağlaması (ağaç, pınar), sabır ve özveri göstermesi (mum gibi erime), çevresini aydınlatması gibi yönlerine değinilmiş; ancak bilgi ve adaletle hükmetme özelliğine doğrudan yer verilmemiştir.

Cevap: D

7. Metin, müminin üretken (arı gibi), temiz davranışlar sergileyen ve zarar vermeyen biri olduğunu vurgular. Ancak sert eleştiri ya da açık eleştiri gibi bir özellikten bahsedilmemiştir.

Cevap: B

8. A, B ve C seçenekleri insanların haklarına saygılı olunması gerektiğine, kul hakkına dair davranışlara işaret etmektedir. D seçeneği ise bireyin Allah’a karşı sorumluluğunu, ibadeti konu alır. Kul hakkıyla doğrudan ilgili değildir.

Cevap: D

9. A, C ve D seçeneklerinde emanet, sözünde durma gibi güvenilirlik unsurları vurgulanmıştır. B seçeneği ise genel olarak toplumsal düzeni bozan davranışları kınar, emanetle doğrudan ilgili değildir.

Cevap: B

10. I: Yardımlaşma → Dinin önemli bir tavsiyesidir. ✓
II: Akrabalık bağlarının korunması → Dinde teşvik edilen bir davranıştır. ✓
III: Bilimsel deney → Bu doğrudan dinin toplumsal tavsiyesi değildir. ✗
IV: Adalet ve merhamet → Toplumsal düzlemde dinin açık tavsiyesidir. ✓

Cevap: C

11. I: Zekât, toplumsal adalet ve yardımlaşmanın bir aracıdır. ✓
II: Barışa katkı sağlamak, dinin önemli tavsiyelerindendir. ✓
III: Bilimsel gözlem, dinî değil, fen bilimleri ile ilgilidir. ✗
IV: Kusur araştırmak, dinen hoş karşılanmaz. ✗

Cevap: A

12. I: Komşuluk ilişkileri İslam’da önemlidir. ✓
II: Temizlik, hem bireysel hem toplumsal açıdan dinî tavsiyedir. ✓
III: Haklara saygı, adaletin bir parçası olarak önemlidir. ✓
IV: Ekonomik yatırım, dinin doğrudan önerdiği bir toplumsal tavsiye değildir. ✗

Cevap: A

1. Paragrafta insan hayatının değeri, bir cana kıymanın büyük günah oluşu, savaşta bile masumların korunması gibi vurgular yapılmıştır. Bu durum doğrudan “canın korunması” ilkesini gösterir. Canın korunması, İslam’ın beş temel esası arasında yer alır.

Cevap: C

2. Metinde malın haksız yollarla elde edilmesi, hırsızlık, gasp gibi zararlı fiillerin yasaklanması vurgulanmaktadır. Bu, doğrudan malın korunması ilkesiyle ilgilidir. İslam dini bireyin mülkiyet hakkına saygı gösterilmesini ister.

Cevap: B

3. I doğru: Haksız kazancın önüne geçiliyor.
II doğru: Dürüst esnaflar destekleniyor.
III yanlış: Rekabet yasaklanmıyor, ama ahlaki sınırlar çiziliyor.
IV doğru: Tüketici hakları korunuyor.

Cevap: C

4. I doğru: Önce kendini sorgulamak öğütleniyor.
II ilgisiz: Konu israf değil.
III doğru: Adaletli davranmak vurgulanıyor.
IV doğru: Aldatmadan kaçınmak temel amaç.

Cevap: C

5. I doğru: Geliri kadar harcamak kanaat göstergesidir.
II doğru: İsrafin zararı açıkça anlatılmış.
III alakasız: Hikâyede sadaka ya da paylaşım yok.
IV kısmen doğru, ama vurgulanan sabır değil, denge.

Cevap: A

6. Kamera ve giriş kartı gibi sistemler, dışarıdan izinsiz girişleri önler. Aynı zamanda çalışanlar arasında da mal güvenliği ihlallerine karşı caydırıcıdır. Bu nedenle malın korunmasına doğrudan katkı sağlar.

Cevap: A

7. I. Geri dönüşüm → İsrafı önler ✓
II. Toplu taşıma → Yakıt tasarrufu sağlar, israfı azaltır ✓
III. Dijital fatura → Kâğıt israfını önler ✓
IV. Ağaç dikmek → Doğayı korumakla ilgilidir ancak doğrudan israfla bağlantılı değildir ✗
V. Zekât → Yardımlaşma ile ilgilidir, israfla doğrudan ilişkili değil ✗

Cevap: A

8. Hadiste yer alan ifadeler, doğruluk, güvenilirlik ve ahlaki ticaret gibi konulara odaklanır. Cömertlik ise burada doğrudan vurgulanan bir özellik değildir.

Cevap: B

9. I. Enerji tasarrufu ✓
II. Su tasarrufu ✓
III. Giysi israfının önlenmesi ✓
IV. Bilinçlendirme (ahlaki yönlendirme) ✓
V. Güvenlik → Ahlaki değil, güvenlik amaçlı ✗
En uygun olanlar: I, II ve IV

Cevap: D

10. I. Dijital sınav → Kâğıt tasarrufu ✓
II. Su eğitimi → İsraf bilinci ✓
III. Aşırı tüketimi teşvik ediyor ✗
IV. Temizlik → Doğa bilinci, israfla dolaylı ✓
V. Tamir → Eşyayı yeniden kullanma, israf karşıtı ✓

Cevap: A

1. Hadiste geçen özellikler güvenilirlik, doğruluk, sözünde durma gibi ahlaki davranışlara odaklanır. Pazarlıkta ısrarcı olmak bu ahlaki çerçevede önerilen bir davranış değildir.

Cevap: D

2. Hadiste dürüstlük, adalet, güven gibi değerler öne çıkarken “vefa” doğrudan yer almamaktadır. Vefa, daha çok dostluk ve sadakat bağlamında değerlendirilir.

Cevap: C

3. Ayette sabır ve takva ile toplumsal kötülüklerin etkisiz hale getirilebileceği anlatılmaktadır. “Her koyun kendi bacağından asılır” sözü ise bireyseliği, yalnızca kişinin kendinden sorumlu olduğunu ifade eder. Bu da ayetin toplumsal bilinç ve etkileşim vurgusuyla çelişir.

Cevap: C

4. Ali, bilinci kapalı birine yardım ederek insan hayatını korumaya yönelik bir tutum sergilemiştir. İslam’da insanın yaşam hakkı kutsaldır ve bu tür bir yardım, canın korunması ilkesiyle ilgilidir.

Cevap: A

5. Ayşe, gençlerin zararlı alışkanlıklardan uzak durmasını sağlamak için bilinçlendirme faaliyeti yaparak onların akıl sağlığını korumaya yönelik hareket etmiştir. Bu, akıl korunması ilkesine uygun bir davranıştır.

Cevap: A

6. Adalet, iyilik ve hayasızlık gibi kavramlar ahlaki değerleri ve aklın korunmasını, Akrabaya yardım ve hayasızlıktan kaçınmak neslin korunmasını sağlar.

Ayette can ve din doğrudan geçmemektedir.

Cevap: D

7. Faiz yasağı ve alışverişin helal kılınması ekonomik adaleti ve malın korunmasını amaçlar.

Cevap: C

8. Sarhoşluk, akıl sağlığını bozar. Ayetteki uyarı, aklın korunmasına yöneliktir.

Cevap: A

9. Hz. Peygamber’in sözü kadınların haklarına saygı ve aile içi merhametle ilgilidir. Kadınların dini sorumluluklarının artırılması bu sözün doğrudan amacı değildir.

Cevap: C

10. Metin, tüm insanların eşit olduğunu, soy veya ırkla üstünlük taslamanın yanlış olduğunu açıkça belirtir. İrkçılığı reddeden bir mesajdır.

Cevap: A

11. Birinci madde inanç özgürlüğüyle ilgilidir → A doğru. İkinci madde toplumsal barış ve can güvenliğini destekler → B doğru. Üçüncü madde bireyin sorumluluğunu temel alır → kişi dokunulmazlığı ile ilgilidir → C doğru. Ancak hiçbir madde eğitim hakkına değinmemektedir → D söylenemez.

Cevap: D

12. Tüm maddeler bireylerin inançlarını yaşama, din özgürlüğü ve ibadet serbestliği ile ilgilidir. Bu da doğrudan dini hak kapsamına girer.

Cevap: B

1. Bu maddeler bireylerin ve toplulukların kendi yöneticilerini belirleme, yönetime katılma ve temsil edilme hakkını ifade eder. Bu da seçme ve seçilme hakkı ile ilgilidir.
Cevap: A
2. Adaletin eşit uygulanması, bireysel sorumluluk ve işkence yasağı doğrudan adil yargılanma hakkıyla ilgilidir.
Cevap: B
3. Bu olayda Hz. Muhammed (s.a.v.), bir çocuğunu kaybeden babayı teselli ediyor. Çocuk, neslin devamını simgeler. Hz. Peygamber'in bu tutumu, neslin korunması ilkesine verilen önemi ve insanların çocuklarına duyduğu değeri ortaya koyar.
Cevap: B
4. Hırsızlık, malın güvenliğine zarar veren bir davranıştır. Hz. Muhammed (s.a.v.), toplumda adaleti sağlamak ve mal güvenliğini korumak adına bu suçu işleyen kişinin kim olduğuna bakmaksızın adil bir tutum sergilemiştir.
Cevap: A
5. Kadın, çocuk ve yaşlılar savaşta doğrudan savaşmayan bireylerdir. Hz. Muhammed (s.a.v.)'in bu grupların korunmasını istemesi, can güvenliğinin sağlanması amacına yöneliktir. Bu da "canın korunması" ilkesine dayanır.
Cevap: B
6. Hadiste müminin elinden ve dilinden kimsenin zarar görmemesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu da imanın davranışlarla tamamlandığını gösterir. Sadece ibadetler yeterlidir ifadesi ise hadiste geçen mesajla çelişmektedir.
Cevap: C
7. Hz. Peygamber burada satıcının ıslak ürünü gizlemesini eleştiriyor ve aldatmanın Müslümana yakışmadığını belirtiyor. Bu da dürüstlüğün önemini vurgular.
Cevap: D
8. Hadiste "ya hayır söyle ya sus" buyurularak, hem gereksiz ve zararlı sözlerden kaçınmak (I ve III), hem de faydalı sözler söylemek (II) öğütlenmiştir. Bu nedenle tüm maddeler hadisteki mesajla örtüşür.
Cevap: D

9. Hadiste insanların Müslümandan zarar görmemesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu, fiziksel (el) ve sözlü (dil) zarar vermemek anlamına gelir. Sözünde durmak bu hadisin doğrudan konusu değildir.
Cevap: B
10. Hadiste, başkası için de kendisi kadar iyilik istemek gerektiği anlatılır. Bu da empati kurmak (I) ve bencillikten uzak durmak (II) demektir. Affedicilik ise hadisin doğrudan konusu değildir.
Cevap: B
11. Doğruluk, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) en önemli ahlaki özelliklerinden biridir. Bu davranış, hadiste geçen "doğruyu söyleme" ilkesine doğrudan örnektir.
Cevap: C
12. Metinde müminin güven veren davranışlar sergilemesinin bir sorumluluk olduğu vurgulanır. Bu da güvenilir olmanın bir yükümlülük olduğunu gösterir.
Cevap: C

1. Hadiste iman ile güvenilirlik, doğruluk ve emanete riayet arasında bağ kurulmuştur. Bu da müminin içten gelen bir şekilde güvenilir olması gerektiğini gösterir.

Cevap: B

2. Metinde sabrın sadece beklemek değil, mücadeleyi sürdürmek anlamına geldiği açıkça vurgulanmıştır.

Cevap: C

3. Hem ayet hem de Hz. Peygamber'in uygulamaları, herkese karşı ayırım yapmadan adaletli olunması gerektiğini gösterir.

Cevap: B

4. Mimerin yaptırılma amacı Hz. Peygamber'in daha iyi görülüp duyulmasını sağlamaktır. Bu da iletişimin sağlıklı kurulmasına yönelik bir adımdır.

Gösteriş veya sınıf ayrımı gibi bir amaç güdülmemiştir.

Cevap: A

5. Emanet olan paranın sahibine iade edilmesi, "emaneti ehline vermek" prensibiyle doğrudan ilişkilidir.

Cevap: B

6. Ayşe kötülüğü yaymak yerine, güzel bir yöntemle sorunu çözmeyi seçmiştir. Bu, Fussilet suresi 34. ayetteki tavrı yansıtır.

Cevap: B

7. Kavga eden kişilerin arasını düzeltmek, müminlerin kardeşliği ve barışçıl davranış ilkesiyle uyumludur.

Cevap: A

8. Öğrencileri güzel öğütlerle uyarmak ve eğitmek, Nahl suresi 125. ayette geçen "hikmet ve güzel öğütlerle davet" ilkesine uygundur.

Cevap: A

9. Seçeneklerde A, B ve C şıkları insanlar arası ilişkilere (muamelat) dair sosyal ve ahlaki kuralları içerir. Ancak D seçeneği evrenin yaratılışıyla ilgilidir ve muamelatla ilgili değildir.

Cevap: D

10. A, B ve D şıkları insanlar arası malî-sosyal ilişkilere yönelik hükümlerdir. C şıkkı ise doğrudan ibadetle (Allah'a kulluk) ilgilidir ve muamelat kapsamına girmez.

Cevap: C

11. A, B ve D şıkları insanlar arası sosyal ve hukukî ilişkilere yöneliktir. C şıkkı ise ibadet (namaz ve kurban) ile ilgilidir, dolayısıyla muamelat dışındadır.

Cevap: C

12. A seçeneğindeki ayet, özellikle anne-babaya saygı ve onlara merhametle yaklaşma ilkesine vurgu yapar. Bu, güzel ahlâkın en temel ilkelerinden biridir. Diğer seçenekler de ahlaki ilkeler barındırır da «merhamet ve saygı» teması en açık şekilde A seçeneğindedir.

Cevap: A

1. Ayet çevreyle ilgili israf konusunu işler. A, B ve C çevre ve temizlikle ilgilidir. D şıkkı ise bireysel takvaya dair bir hadistir; ilişki zayıftır.

Cevap: D

2. Ayet, iman ve amel bütünlüğüne vurgu yapar. B, C ve D şıkları bu bütünlüğe uygundur. A şıkkı ise genel anlamda bir sosyal ilişkiyi ifade eder.

Cevap: A

3. Ayet, Allah'a tevekkül eden ve O'nu anınca kalbi ürperenlerden bahseder. Bu doğrudan B seçeneğini destekler.

Cevap: B

4. Ayet, kurtuluşun mal ve evlatla değil, selim kalple mümkün olacağını bildirir. Bu da B seçeneğidir.

Cevap: B

5. Ayette içki ve kumar kesin bir şekilde yasaklanmaktadır. İrade serbestliği olduğu bilgisi verilmemiştir. Bu nedenle C şıkkına ulaşılamaz.

Cevap: C

6. Metinde israfın abdestte bile olabileceği vurgulanarak manevî alanlarda da geçerli olduğu gösterilmektedir. "Yalnızca maddi alanlarda" ifadesine ulaşılamaz.

Cevap: C

7. Ayet tüm Müslümanlara hitap eder. Yalnızca yöneticilere yönelik olduğuna dair bir bilgi yoktur. Bu yüzden D şıkkına ulaşılamaz.

Cevap: D

8. Ayette iyilik, adalet ve yardımlaşma övülür; kötülükler yasaklanır. Ancak C seçeneği, insanın iradesini yok sayarak Allah'ın zorlayıcı olduğu anlamını taşır. Bu da ayetin mesajıyla çelişir.

Cevap: C

9. II ve III. ayetlerde insan öldürmenin büyük bir günah olduğu, cana kıymamanın önemi ve karşılığı anlatılmıştır. I. ayette ise mal alışverişinde dürüstlük vurgulanır, konu can güvenliği değil mülkiyet ve ticaret ahlakıdır.

Cevap: D

10. Ayette, bir topluluğa duyulan kinin adaleti bozmaması gerektiği vurgulanmakta, bu da duyguların adaletin önüne geçmemesi gerektiği sonucunu doğurur.

Cevap: D

11. Ayette, namazın ahlaki etkisi vurgulanmaktadır. Namaz, sadece bir görev değil, aynı zamanda insanı kötülükten koruyan bir ibadettir.

Cevap: B

12. Asr suresinde iman eden, salih amel işleyen, hakkı ve sabrı tavsiye eden insanların kurtulacağı, diğerlerinin ziyan içinde olduğu belirtilmektedir. Bu da toplumsal sorumluluk ve birbirine öğüt verme anlayışını savunur. "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" sözü ise başkalarının durumuna kayıtsız kalmayı ifade eder. Bu anlayış, surenin mesajına ters düşer.

Cevap: D

1. Bu ifadeler, türbe ziyaretlerinde İslam'a aykırı hurafe davranışlardan uzak durmayı öğütler. Amaç, dini yozlaştırıcı uygulamalara karşı bilinç kazandırmaktır.

Cevap: C

2. I. Doğru. Paylaşma davranışı, sınıfta pozitif bir zincir başlatmıştır.
II. Yanlış. Metinde iyiliklerin başkalarını da etkilediği vurgulanmıştır.
III. Doğru. "Zincirleme etki" ifadesi bu sonucu destekler.

Cevap: B

3. Uyuşturucu gibi zararlı maddeler bireyin akıl sağlığını bozar. İslam dini, aklın korunmasını esas alır ve bu tür maddeleri yasaklamıştır. Bu nedenle afiş, aklın korunmasıyla ilgilidir.

Cevap: B

4. I. Ayette nefisle mücadele → öz denetim olmalı, merhamet değil.
II. Ayette sadece Allah'a güven var → Tevhit doğru.
III. Adalet vurgusu var → doğru.
IV. Allah'ın lütfu ve ihsanı → Merhamet / Rahmet.
I ve IV yer değiştirilirse anlamlar doğru olur.

Cevap: A

5. I. uyumsuz → iman eden biri, "namazı terk eden" olamaz.
II. doğru → komşuya yardım salih ameldir.
III. doğru → adaleti öğütlemek hakkı tavsiye etmektir.
IV. doğru → sabrı tavsiye eden kişidir.

Cevap: A

6. I. madde, sağlıkla ilgili. Beyitte içkinin zararlarına dikkat çekiliyor → uygun.
II. madde, intiharın haram olduğu vurgusu → Beyitte "Hayat emanet" deniyor → uygun.
III. madde, şiddetsizlik → Beyitte barıştan söz ediliyor → uygun.

Cevap: D

7. DUR ve OKUL GEÇİDİ → Can güvenliğini korur → Canın korunması
SİGARA İÇİLMEZ → Zararlı alışkanlıklardan uzak tutar → Aklın ve neslin korunması
YAYA GİREMEZ → Tehlikeli bölgelere girişi engeller → Canın korunması

Cevap: B

8. Aile Mahkemeleri: Boşanma, velayet gibi konularla ilgilenir → Neslin Korunması
Sosyal Hizmet Merkezleri: Yaşlı, çocuk, kadın gibi grupların korunması → Canın Korunması
Tapu Müdürlükleri: Mülkiyetle ilgilenir → Malın Korunması

Cevap: C

9. Hz. İbrahim'in duası Allah'a olan güven ve imanı güçlendirme isteğini gösterir.
Hz. Yunus'un sözü tevbe ve pişmanlık içerir.
Hz. İsa'nın ifadesi peygamberlik ve vahiy kavramlarıyla ilgilidir.
Ancak helal kazanç kavramı, bu sözlerle ilişkilendirilemez.

Cevap: D

10. Emniyet: Güvenliği sağlar → Canın Korunması
MEB: Eğitim yoluyla birey yetiştirir → Neslin Korunması
Vergi Daireleri: Mülkiyet ve mali haklar → Malın Korunması

Cevap: A

11. Aile ve Sosyal Hizmetler: Aile, çocuk, kadın desteği → Neslin Korunması
Noter: Hukuki belge ve mülkiyet işlemleri → Malın Korunması
Acil Servisler: Sağlık ve yaşam güvenliği → Canın Korunması

Cevap: A

12. PATLAYICI MADDE, YANGIN → Can ve mal güvenliği → Canın ve Malın korunması
ÇÖP ATMAYINIZ → Temiz çevre → Çevrenin korunması (dolaylı olarak can ve nesil için de önemli)
ARAÇ GİREMEZ → Tehlike varsa canı korumaya yönelik

Cevap: B